

BRODOVI S IMENOM DUBROVNIK

SHIPS NAMED AFTER THE CITY OF DUBROVNIK

UDK 629.12(091)"18/19" "DUBROVNIK"

Do danas je bilo trinaest brodova imenom Dubrovnik a još plove tri: **Dubrovnik 1** vlasništvo "Atlantske plovidbe" Dubrovnik, **Dubrovnik Express** "Croatie line" iz Rijeke i nedavno nabavljena putnička brodarica (trajekt) **Dubrovnik**, riječke "Jadrolinije".

Ako se zaviri u prošlost, doznaje se da je bilo i nekoliko jedrenjaka imenom Dubrovnik u talijanskoj i engleskoj verziji. Prvi je **Citta di Ragusa**, jedrenjak od oko 80 kara (56 registarskih tona) sagrađen u Gružu 1787. godine, u doba Dubrovačke Republike. Drugi jedrenjak **Ragusa** tipa *polaka*, nosivosti 280 t, plovio je pod austrijskom zastavom.

Treći je čamac **The City of Ragusa** (dug 6,09, širok 1,82 i dubok 0,82 m), kojim je Dubrovčanin Nikola Primorac, kap.d.pl. s jednim mornarom (za okladu od 1000 funti) 1870. preplovio Atlantik od Liverpola do Bostona za 92 dana i odatle otplovio u New York¹. Postoje i drugačija pisanja o prvom dijelu ovog putovanja. Prema tim zapisima kap. Primorac nije plovio u Boston pa u New York, već pravo u New York, što izgleda puno logičnije². Na povratku je zahvaljujući pogodnim vjetrovima i struji, nakon 38 dana stigao u Liverpool. Plovio je pod britanskom zastavom, jer mu austrougarski konzul nije dao plovdbenu dozvolu. Priređen mu je svečani doček, a kraljica Viktorija poslala mu je čestitke i bogatu nagradu. Tako je ovaj naš sugrađanin proslavio sebe i svoj grad preplovivši prvi u brodici Atlantik.

Prvi brod **Dubrovnik** bio je jedrenjak tipa *bark* s tri jarbola i kosnikom nosivosti 389 t, a izgrađen je u Gružu 1846. godine.

Prvi parobrod **Dubrovnik** uplovio je u Gradsku luku 19. veljače 1880. godine u 10 sati. S njim ulazi i nova tehnologija. Nastaju korjenite promjene, zatvara se brodogradilište u Gružu, jedrenjaci i njihovi vlasnici propadaju, a nastaje era dubrovačkog parobrodarstva.

Taj prvi dubrovački parobrod bio je putničko-teretni, velike obalne plovidbe. Građen je u engleskom brodogradilištu Dumbarton, po propisima klasifikacijskog zavoda Lloyd's Register of Shipping i imao je klasu 100 A 1. Duljina broda bila je 39,40 m, širina 6,12 m a visina do glavne palube 3,17 m, nosivost 310 t, zapremnina 220 brt i 139 nrt. Plovio je poglavito na liniji Trst - Zadar - Split - Dubrovnik - Bari. Osim tereta, koji se krcao u dva skladišta pomoću dvije samarice, brod je prevezio i deset putnika u kabinama. Brod je pokretao parni stroj

s dva cilindra (jedan kotao) snage 37 kW (50 KS) a razvijao je brzinu od 9,5 čv. Imao je i tri jedra: na dva jarbola šošnjače a na pramčanom letu letno jedro. Imao je 13 članova posade; prvi zapovjednik bio mu je kap. Vlaho Podić, a upravitelj stroja Englez John Hovney.

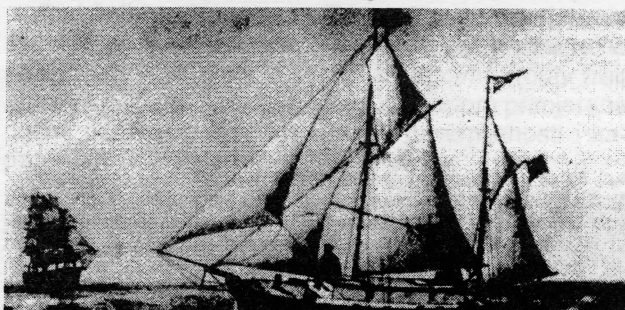
Godine 1892. prvi je dubrovački parobrod prodan P. Rismondu u Makarsku i od tada je plovio pod novim imenom **Biokovo**. Novi p/b **Dubrovnik**, odnosno treći brod imena toga grada, sagrađen je u engleskom brodogradilištu u Troonu. Bio je veći od predhodnog: duljine 51,81 m, širine 7,62 m i visine 3,50 m; zapremnine 479 brt i 229 nrt, a pokretao ga je parni stroj snage 650 KS (478 kW); imao je 12 članova posade.

Godine 1880. bio je sagrađen u Trstu parobrod **Ragusa**, zapremnine 142 brt. Godine 1899. dobiva ime **Dubrovnik**. Budući da je već jedan parobrod bio istog imena, od 1901. brod nosi ime **Dubrovnik-Ragusa**.

Peti p/b **Dubrovnik** izgrađen je u 1913. godine u Howdenu, zapremnine 4232 brt i nosivosti 7700 t, za vlasnika "Parobrodarsko društvo Napried".

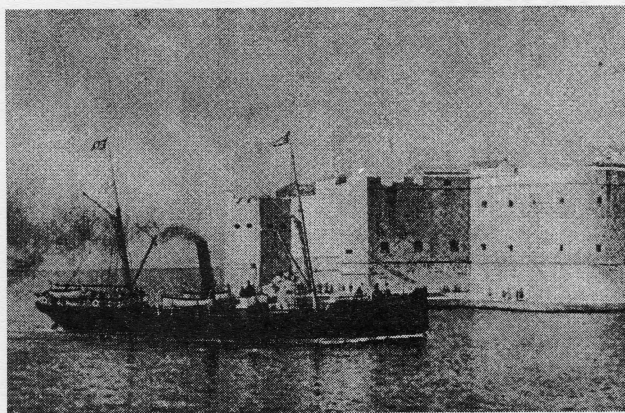
Šesti **Dubrovnik** izgrađen pod drugim imenom 1880. godine. Imao je zapremninu od 566 brt. Brod su kupili braća Matijević 1924. godine i dali mu ime **Dubrovnik**.

Sedmi je bio putnički brod, zapremnine 924 brt i 574 nrt; izgrađen je u Monfalconeu 1909. godine. Pod imenom **Dubrovnik** plovio je od 1927. do 1938. godine. Prvo mu je ime bilo **Lovrijenac**, a od 1938. **Dedinje**. Promjena imena usljedila je zato jer je te godine izgrađen teretni brod **Dubrovnik**, pa postojanje dvaju broda istog imena i istog brodovlasnika "Dub-

Slika 1. Jedrilica **THE CITY OF RAGUSA** duga 6,05 m, široka 1,82 m i duboka 0,82 m
Figure 1. Sailing vessel "The City of Ragusa" 6,05 m long, 1,82 m wide and 0,82 m deep

* Dr. sci. Antun Ničetić, kap. d. pl.
Veleučilište u Dubrovniku, Dubrovnik

Slika 2. Parobrod **DUBROVNIK** nosivosti 310 t, izgrađen u Dumbartonu 1880, prvi dubrovački teretno-putnički parobrod

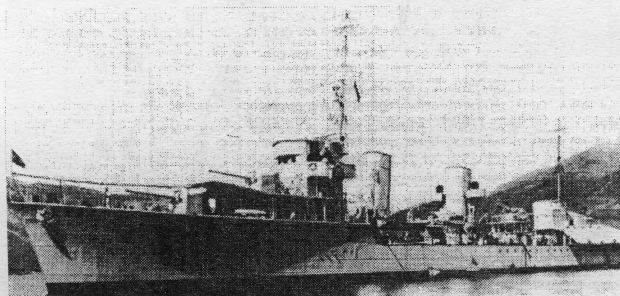
Figure 2. Steamship "Dubrovnik" 310 tdw, built in Dumbartonu in 1880, Dubrovnik's first cargo-liner

rovačke parobrodarske plovidbe" nije bilo u skladu s zakonskim propisima.

Osmi **Dubrovnik** bio je razarač RM Kraljevine Jugoslavije. Izgrađen je 1931. u Glasgowu: standardna istisnina 1850 t (puna 2500 t); turbinski parni pogon od 35304 kW (4800 KS), brzina 37 čv. Naoružanje: 4 topa od 140 mm i 2 od 84 mm, 2 dvocijevna torpedna lansera od 533 mm; opremljen za polaganje mina. Zaplijenili su ga Talijani u Boki Kotorskoj 1941. godine i nazvali **Premuda**, a godine 1943. preuzeli su ga Nijemci i od tad je nosio oznaku **TA 32**. Godine 1945. potopila ga je posada.

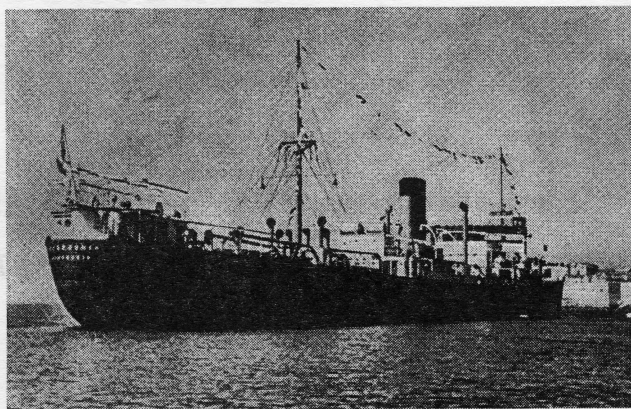
Deveti p/b **Dubrovnik** izgrađen je 1938. u Glasgowu i bio je za to doba vrlo moderan parobrod jer je kao pogonsko gorivo upotrebljavao naftu (umjesto ugljena). Brod je bio nosivosti 9200 t, zapremnine 5156 brt i 3043 nrt a postizao je brzinu od 12 čv. Vlasnik mu je bila "Dubrovačka plovidba" Dubrovnik.

Deseti **Dubrovnik** bio je prvi brod kojeg je pokretao dizelski motor, jer su predhodni, osim prvog koji je bio jedrenjak, bili parni brodovi. To je bio brod za rasute terete, izgrađen 1971. godine u Cadizu, nosivosti 24447 t, zapremnine 14714 brt i 10196 nrt. Duljina je broda bila 164,33 m, širina 22,72 m i gaz 10,16 m;

Slika 3. Razarač **DUBROVNIK** istisnina 2 500 t, izgrađen 1931. u Glasgowu

Figure 3. Destroyer "Dubrovnik", 2 500 t displacement, built in Gasgow in 1931.

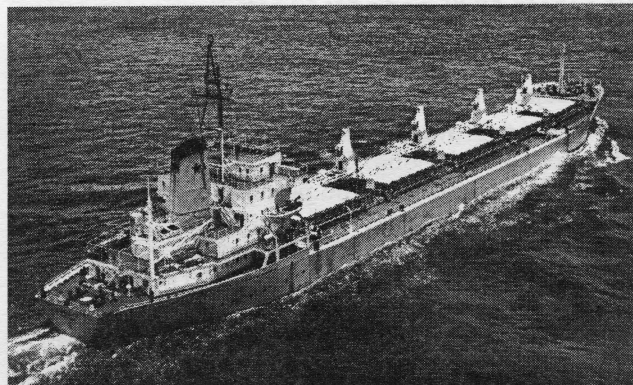

Slika 4. Parobrod **DUBROVNIK** ispred Gradske luke, nosivosti 9 200 t, izgrađen 1938. u Glasgowu

Figure 4. Steamship "Dubrovnik" 9 200 tdw, built in Glasgow in 1938.

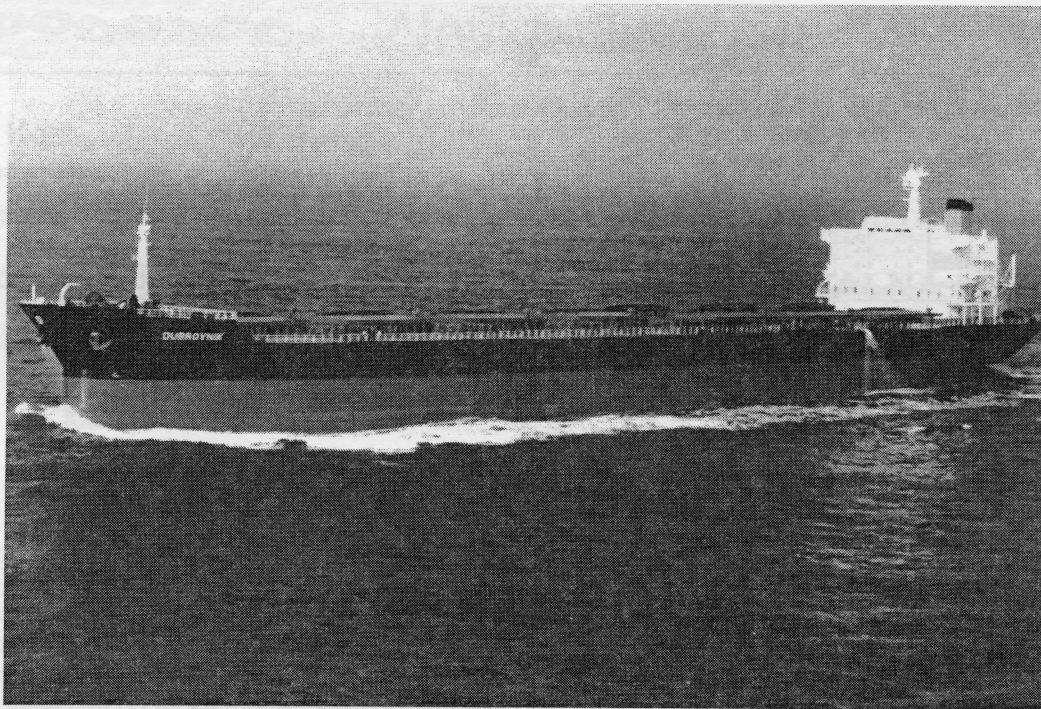
motor **AESA-Sulzer 6 RD68** snage 5882 kW, brzina 13,5 čv. Kapacitet takove 1100 t teškog i 145 t dizelskog goriva. Dnevna potrošnja goriva 27 t. Kapacitet skladišta: žito 1182211 cu.ft.(kubične stope) i bale 1042940 cu. ft. Vlasnik mu je bila "Atlantska plovidba" Dubrovnik. Rashodovan (prodan u staro željezo) 5.7.1986. godine.

Jedanaesti **Dubrovnik** brod je za rasute terete izgrađen u Cadizu 1983. Nosivost mu je 61318 t, zapremnine 35055 brt, 24701 nrt Ostale značajke su: duljina 224 m, širina 32,20 m, gaz 12,85 m; sedam skladišta kapaciteta 74197 m³; porivni stroj: **Sulzer RLD 76** snage 10588 kW, kapacitet takova 2365 t teškog i 293 t dizelskog goriva, brzina 13 čv, uz dnevnu potrošnju 35 t teškog i 2 t dizelskog goriva, posada 24 člana (nisu uključeni kadeti ni vježbenici). Najveći je do danas izgrađen brod koji nosi ime ovog grada, veći je nosivošću 198 puta od prvog dubrovačkog parobroda. U flotu "Atlantske plovidbe" uvršten je 27.1.1989. godine. Ranije je plovio pod imenom **Ereaga** i pod ciparskom zastavom. Kad je 8.10.1996. godine Jadrolinija iz Rijeke nabavila m/b **Dubrovnik**, brod **Dubrovnik** "Atlantske plovidbe" mijenja naziv u **Dubrovnik 1**.

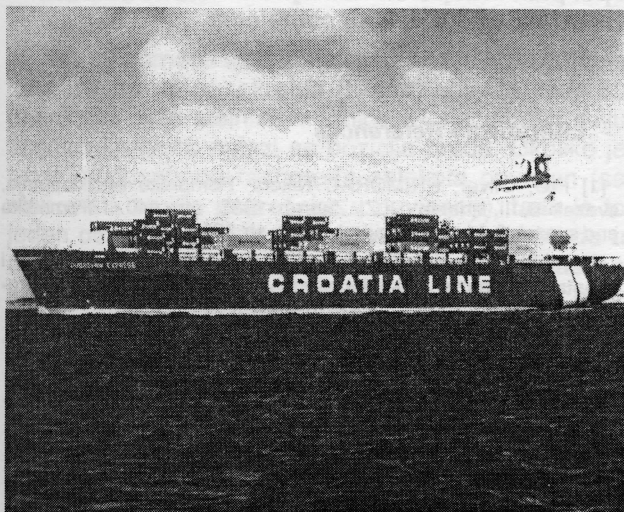
Slika 5. Motorni brod **DUBROVNIK** nosivosti 24447 t, izgrađen 1971. u Cadizu

Figure 5. Motor vessel "Durovnik" 24 447 tdw., built in Cadiz in 1971.

Slika 6. Motorni brod **DUBROVNIK 1** nosivost 61318 t, izgrađen 1983. u Cadizu
 Figure 6. Motor vessel "Dubrovnik 1", 61318 tdw, built in Cadiz in 1983.

Dvanaesti je **Dubrovnik Express**, kontejnerski brod (*Cellular container vessel*) poduzeća "Croatia line" iz Rijeke. Luka pripadnosti Rijeka. Izgrađen je u broogradilištu Uljanik u Puli 1987. godine. Brod je prilikom izgradnje dobio ime **KOPER EXPRESS**, a promjena imena u **DUBROVNIK EXPRESS** izvršena je 20. ožujka 1996. godine u luci Dubai. Glavne su mu značajke: dužina preko svega, 177,60 m, dužina između okomica 163,36 m, širina 32,20 m, visina do gornje palube 19,40 m, gaz 10,67 m, nosivost 25904 t, istisnina 37101 t, zapremnina 27103 brt, 8131 nrt, kontejnerski kapacitet 2098 TEU; porivni stroj

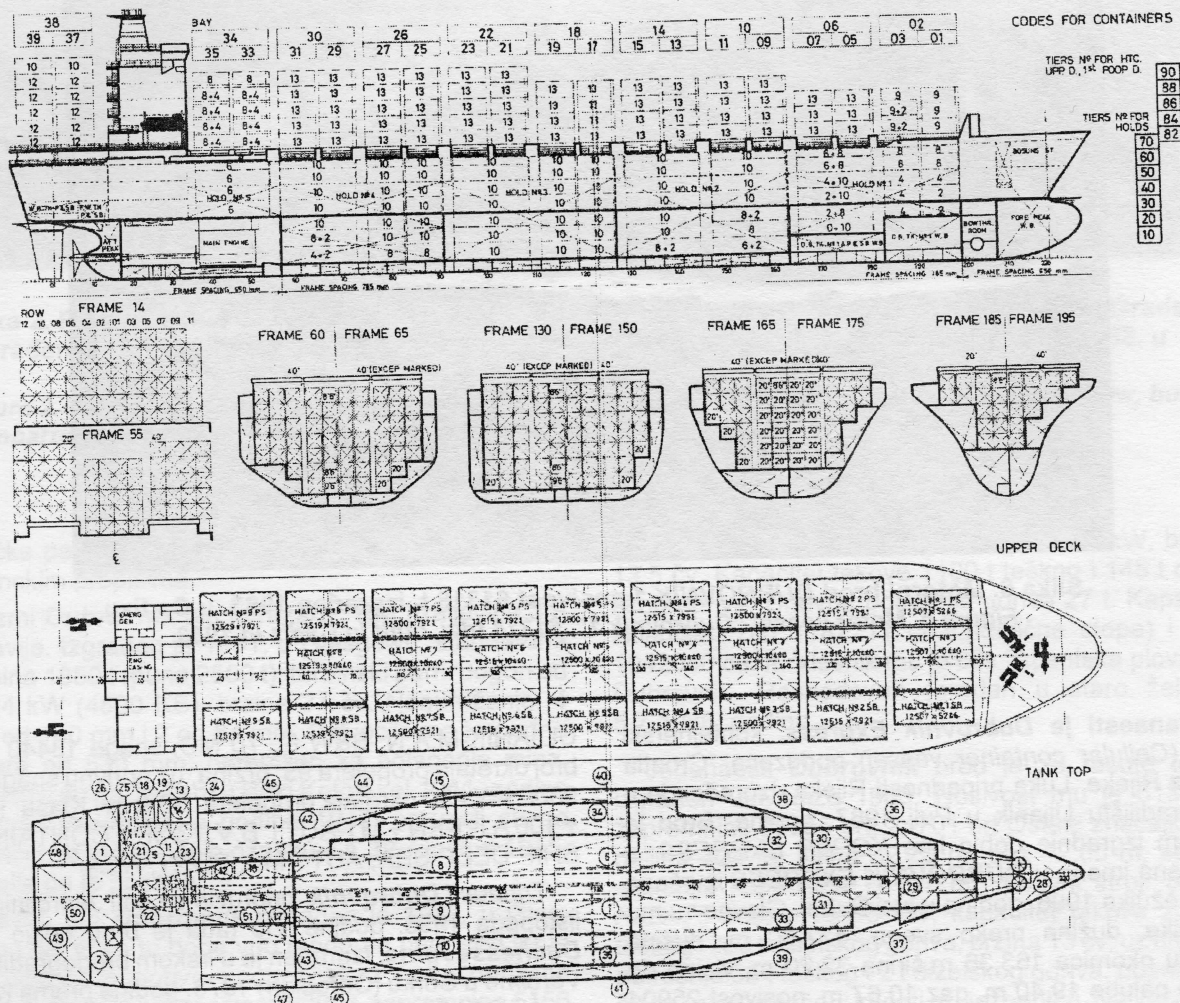
Slika 7. Motorni brod **DUBROVNIK EXPRESS** nosivost 25904 t, 2098 TEU, izgrađen u Puli
 Figure 7. Motor vessel "Dubrovnik Express", 25 904 tdw, 2 098 TEU, built in Pula

ULJANIK-M.A.N.-B&W 6L 70 MC, snage 13440 kW, broj okretaja propelera 95, brzina, uz porivnu snagu od 9800 kW i 90 okretaja propelera, 18,9 čv. Klasa: H.R. + 100 A1-1-KN + M1-AUT1 B.V. I 3/3E + CONTAINER SHIP DEEP SEA, AUT - MS, PORT, ACA

Trinaesti **Dubrovnik** pridružio se floti Jadrolinije 8. listopada 1996. godine. Do tada je brod nosio ime **Duchesse Anne**. Izgrađen je u irskom brodogradilištu **Verolme** u Corku (Corcaigh) 1978. godine prema Konvenciji SOLAS 1974, pa se s obzirom na propise može eksploatirati do 1. 10. 2004. godine, bez dodatnih ulaganja. Njegove su značajke: duljina preko svega 122 m, duljina između okomica 112 m; širina 18,82 m, gaz 5 m; porivni stroj Mak 8 M 551 AK 4x4500, 425 okretaja u minuti, brzina 20 čv, potrošnja 40 t teškog goriva i 4,5 t dizelskog goriva na moru, a u luci 2,5; broj članova posade 78, nosivost broda 1510 t. kapacitet: 1300 putnika; 156 kabina s ukupno 470 ležaja i 388 avionskih sjedala; 285 putničkih automobila ili 39 teretnih. Opterećenje rampe 13 t.

Sadržaji broda su raznoliki: restaurant, restaurant za samoposluživanje, bar - kavana, video sala, kino sala, prostor za djecu, prostor za trgovinu (*duty free shop*), a ponuda na brodu bit će kvalitetom primjerena dužini putovanja. Prema veličini, opremljenosti i kapacitetima sličan je m/b **Marko Polo**.

Karakteristike i kvaliteta m/b **Dubrovnik**, verificirane višemjesečnim provjerama od stručnih službi "Jadrolinije", omogućit će bolje povezivanje hrvatske obale s obalama drugih država. Brod će biti u sezoni "ljetno '97". na uzdužobalnoj liniji Rijeka - Split - Dubrovnik i u produžetku na međunarodnoj liniji Dubrovnik - Grčka, a izvan sezone bit će na međunarodnoj liniji Hrvatska - Italija.

Slika 8. DUBROVNIK EXPRESS - opći plan i raspored kontejnera
Figure 8. "Dubrovnik Express" - general arrangement plan of containers

Bilješke / Notes

- FIO, Oliver, PRIMORAC, Nikola, Pomorska enciklopedija II. izdanje, svezak 6, JLZ, Zagreb 1983, str.440.
 - FIO, Oliver, PRIMORAC, Nikola, Pomorska enciklopedija I. izdanje, svezak 6, LZ, Zagreb 1960, str.365.
- KOLIN, Marcel, *Jedrenjaci*, Priče i slike starih brodova i kapetana, "Binoza" Nakladni zavod Zagreb, nema godine, vjerojatno oko 1930. godine.

"Napokon, nakon 92 dana burnog putovanja, eto naše "City of Raguse" u Njujorku. Bio je to dan sveopćeg veselja u svim pomorskim krugovima. Svi su brodovi vijali odvažnim putnicima zastave, a i njima na čast vijale su i na kopnu ovog svjetskog velegrada. Posvuda se govorilo samo o kapetanu Primorcu i njegovom drugu. Dakako nije se zaboravilo niti na vjernog njihovog psa koji je postradao u teškoj oluji. Zanimljivo je bilo gledati ovaj mali čamac od 6 metara, usidren uz velike preokoceanske brodove u njujurskoj luci, gdje je bio predmet svačije pažnje i divljenja."(Kolin Marcel)

Literatura / References

- FIO, Oliver, PRIMORAC Nikola, Pomorska enciklopedija, svezak 6, II izdanje, JLZ, Zagreb 1983, str. 440. i Pomorska enc.svezak 6, I izdanje, Zagreb 1960, str.365.
- KOLIN, Marcel, *Jedrenjaci*, Priče i slike starih brodova i kapetana, "Binoza" Nakladni zavod Zagreb, nema godine, vjerojatno 1930.
- LUETIĆ, Josip, Uz 100. godišnjicu prvog dubrovačkog parobroda "Dubrovnik", "Naše more", br.1-2/1980, str. 4 - 6.
- NIČETIĆ, Antun, "Atlantska plovidba" Dubrovnik 1955. - 1995, "Naše more" br.5-6, 1995, str. 199-224.
- PERIĆ, Ivo, *Dubrovačko pomorstvo u 19. i 20. stoljeću*, JAZU, Zagreb 1984.
- VEKARIĆ, Stjepan, Brodovi sa imenom grada Dubrovnika, "Naše more", br.1-2/1980.str.29 - 31.
- POMORSKI LEKSIKON, JLZ "Miroslav Krleža", Zagreb 1990, str. 190.

Rukopis primljen: 10. 3. 1997.